

8 PIKTOGRAMMER SAMLET I EN "UTLEVERINGSSSEDDEL" med "doseringsklokke" og forklarende tekst i forskjellige språk - for medisinske info til bruk i apotek

Reidun Falklev Breivik, Urabakken 7 6017 Ålesund

Bakgrunn og hensikt

Billedlig informasjon, ved hjelp av sol, måne og stjerner, den såkalte "Illiterate Label", ble brukt på sykehus i Afrika allerede i 1970-årene. Den ble nyttig og forbedret og forenklet informasjon ved utlevering av legemidler.

Noen år senere startet FIP sine Workshops, der farmasøyter som hadde jobbet i utviklingsland deltok. En fikk diskutert de utfordringene en hadde med å gi god nok informasjon ved språkproblemer, og ideer til forbedringer ble utvekslet. Etter FIP i Barcelona i 1980, ble det oppfordret til kreativitet. Som årene gikk, dukket det opp mange forslag på enkle piktogrammer i internasjonale tidskrifter. Enkle piktogrammer er nå delvis i bruk i noen land, men lite i Norge.

Mot slutten av 80-årene, dukket det opp leserbrev og innlegg, også her hjemme rundt de samme problemene. Noen år senere, har ansatte og studenter ved Farmasøytisk Institutt belyst emnet.

NFF lederen påpeker et annet viktig moment: De lange pakningsvedleggene. De kan bli for komplisert for mange å lese gjennom, og gjør at en kan gå glipp av verdifull informasjon om medisinene en bruker. Informasjon som blir gitt, både fra apotek og leger, kan også lett bli glemt eller ikke forstått - og videre - har vi det for travelt til å overholde informasjonsplikten, selv til våre norske kunder?

I år som i fjor, har jeg en poster på Farmasidagene. Der forteller jeg om hvordan jeg fikk ideen til å lage en "Utleveringssseddel" og hvordan den i første omgang er tenkt brukt. Den består av 37 av de viktigste piktogrammene som forklarer hvordan medisinene skal tas og oppbevares. Hvert piktogram er nummerert, og har en forklarende tekst på til nå 18 språk samt en "doseringsklokke". Den er designbeskyttet i Norge, men kan foreløpig ikke kopieres, da jeg venter på godkjenning fra andre land.

Mitt ønske er at hvis alle - etter hvert - vil lære seg betydningen av hvert piktogram, slik vi har lært trafikkskiltene. Da vil piktogrammer hjelpe oss alle - ja, bli et medisinsk esperanto, også for leger og helsepersonell som trenger rask info om medisinene. Kanskje vil det forenkle og forbedre informasjonen til våre kunder/pasienter ?

Jeg takker

a) for godt samarbeid med overlege *David Bishop* som i 1976 på et regionsykehus i Botswana, hjalp meg til å ta i bruk piktogrammer etter tips fra "Tropical Doctor" nr 5/75

b) *Marit Andrew*, som tipset meg om det internasjonale arbeidet som var i gang med å få innført piktogrammer som hjelp i legemiddelinformasjon.

c) *John E Balmford* i *Pharmacy International* nr 3/1981

d) Etter at min ide har ligget i 24 år, var det *Karine Lees* sitt foredrag fra sin Masteroppgave på Farmasidagene 2012 "Utfordringer for farmasøyter ved betjening av innvandrerne på norske apotek", samt inspirasjon fra mange, som gjorde at jeg kontaktet ...

e) min grafiker *Sissel Klungsøyr* som betraktelig forbedret min hjemmelagede Utleverings-seddel fra et leserbrev i NFT 2/1989

f) NFF-lederen *Tove Ytterbø* spør i NFT 7-8 /13 "Er pasientvedlegg tilpasset brukerne? "

g) *Per Jostein Samuelsen* i NFT 5/14 "Blir informasjonsplikten overlatt til tilfeldighetene?"

h) *B. N. Kumar* fra NAKM I minner om Nasjonal Strategi for innvandrers helse 2013-17

"Likeverdig helse og omsorgstjenester - god helse for alle"

